

Ὁ ἔχων ἀνοικτὸν πράσινον χρῶμα ἔνθ' ἄν.: Ὁ οὐρανὸς πῆρε ἓνα... ἀνοιχτοπράσινο φῶς Ἰδραγούμ. ἔνθ' ἄν.

άνοιχτοπρόσωπος ἐπίθ. Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοικτός καὶ τοῦ οὐσ. πρόσωπο. Εἰλικρινής. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοικτόκαρδος **B 1**.

άνοιχτός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀν-νοικτός Κύπρ. ἀν'χτός βόρ. ἰδιώμ. ἀνοικτὸ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Ὁφ.) ἀνοικτὸ Τσακων. ἀνοικτὸ Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀνεχτός Πόντ. (Οἶν.) ἀν-νεχτός Μεγίστ. ἀνοικτὸ Ἀπουλ. (Μαρτίν. κ.ά.) Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀνοικτὸ Ἀπουλ. (Σολέτ.) ἄνοικτός Νίσυρ. ἄνοικτὸ Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἀνοικτός. Ὁ τύπ. ἀνεχτός ἐξ ἀποκαταστάσεως τῆς προθ. ἀν-ἀνε. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 27. Ὁ τύπ. ἀνοικτὸ ἐκ τοῦ ἀνοικτός δι' ἐπίδρασιν τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκ τοῦ Λατινικοῦ *et* προήλθε *et*.

A) Κυριολ. **1)** Ὁ μὴ κεκλεισμένος, ἀνοικτός κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Σολέτ. κ.ά.) Καλαβ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Ἀνοικτὸ βιβλίον - γράμμα - μαγαζὶ - παράθυρο - σπίτι - τριαντάφυλλο. Πόρτα ἀνοικτή. Ἀνοικτὸς ἀγκάλες. Ἀνοικτὰ μάτια. Κοιμᾶται μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα. Τὸ κεφάλι του εἶν' ἀνοικτὸ (σπασμένο) κοιν. Ἀνοικτὸς καπνὸς (ὁ ἐκ λαθρεμπορίου καπνὸς ὅστις δὲν πωλεῖται εἰς κυτία) ἐνιαχ. || Φρ. Ἐμείνα μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα (ἐμβρόντητος). Ὅσο ἔχω τὰ μάτια μ' ἀνοικτὰ (ἐν ὁσφ ζῶ). Παίζω μ' ἀνοικτὰ χαρτιά (λέγω τὰς σκέψεις μου ἀνευ περιστροφῶν, ἀπροκαλύπτως). Ἐχει τὰ χέρια ἀνοικτὰ (ἐπὶ σπατάλου). Ἐχει ἀνοικτὴ καρδιά (ἐπὶ εἰλικρινοῦς καὶ εὐπροσηγόρου). Ἀνοικτὸ σπίτι (φιλόξενον) κοιν. || Ποίημ.

Λίγα μάτια, λίγα στόματα | θὰ σὰς μέινουν ἀνοικτὰ
γὰ νὰ κλάψετε τὰ σώματα | ποῦ θεὰ βρῇ ἢ συμφορὰ

ΔΣολωμ. 8. Ἀντίθ. ἀν-ἀνοικτός **1**, κλειστός. **β)** Ἀνεπούλωτος σύνηθ.: Πληγὴ ἀνοικτή. **γ)** Ὁ μὴ κεκαλυμμένος, ἀκάλυπτος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Χαλδ. κ.ά.): Ἀνοικτὸ μνημα. Ἀνοικτὸς λάκκος σύνηθ. Ἡ μαερεία ἀνοικτὸ ἔν', ὁκέπασο τὸ χαλκοπούλλ' (μαερεία = φαγητόν, χαλκοπούλλ' = μικρὰ χαλκίνη χύτρα) Ὁφ. Ἐκοιμέθα ἀνοικτὸς κ' ἐπάγωσα Χαλδ. || Ποίημ.

Ἀγάλη ἀγάλη ἀκλούθα με, | πατέρα, μὴ βαρέσης,
εἶναι τὰ μνήματ' ἀνοικτά, | βάστα με μὴ μοῦ πέσης

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,84. Συνών. ξέσκεπος, ξεσκεπαστος. **δ)** Κενός, ἀσυμπλήρωτος σύνηθ.: Δὲν ὑπάρχει θέσις ἀνοικτή. **2)** Ὁ ἐστερημένος ἐμποδίων, ἐλεύθερος πρὸς διάβασιν, ἐπὶ ὁδοῦ καὶ διόδου κοιν.: Φρ. Ὁ δρόμος εἶναι ἀνοικτός κὶ ὅπου θέλεις πῆγαινε! (πρὸς τὸν ἀπειλοῦντα ὅτι θὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν) κοιν. Ὁ δρόμος εἶν' ἀνοικτός 'ς αὐτὴ τὴ δουλειὰ Ἀθῆν. || Ἄσμ.

Νὰ βρῇς τοῖς στράτες ἀνοικτὸς καὶ τὰ θεριὰ κλεισμένα. Λεξ. Δημητρ. **3)** Ὁ ἔχων εὐρὺ ἄνοιγμα, ἐπὶ ἐνδυμάτων σύνηθ.: Τὸ γελέκο εἶναι πολὺ ἀνοικτὸ 'ς τὸ στήθος. **4)** Ὁ μὴ περιορισμένος τὴν θέαν, ὁ ἔχων εὐρὺν ὁρίζοντα ἢ εὐρὺς σύνηθ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. κ.ά.): Ἀνοικτὸς κάμπος. Ἀνοικτὴ θάλασσα. Ἀνοικτὸ μέρος - πέλαγος - χωριό. Βγαίνω ἢ πηγαίνω 'ς τ' ἀνοικτὰ (ἐνν. νερὰ τῆς θαλάσσης) κοιν. || Φρ. Ἀπόμεινα 'ς τ' ἀνοικτὰ (εὐρέθην ἐν ἀμνηχανίᾳ) ἐνιαχ. Δὲ δὰ βγάινει 'ς τὰ ἀνοικτὰ (ἐπὶ ἀνικάνου. Συνών. φρ. δὲν τὰ βγάινει πέρα) Κρήτ. || Παροιμ. φρ. Ὁ ἀνοικτὸ δόπο γεννήθηκα (ἐκ φύσεως οὐδὲν δύναμαι νὰ κρύπτω, ἀλλὰ μετὰ παρησιίας λέγω

πάντοτε τὴν ἀλήθειαν) Κρήτ. Συνών. ἀνοικτόκαρδος **A 2**.

5) Ὁ μὴ διπλωμένος, ἀναπεπταμένος κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ.): Καράβι μ' ἀνοικτὰ παννὰ κοιν. Ἀνοικτὸ παννὶ (τὸ μὴ διπλωμένον) Ὁφ. Συνών. ἀδίπλωτος **1**, ἀντίθ. διπλωμένος (ἰδ. διπλώνω). **6)** Ὁ διὰ μεγάλου ἀνοίγματος τῶν σκελῶν γινόμενος, ἐπὶ βηματισμοῦ Πελοπν. (Ὀλυμπ.): Ἐχουν ἀνοικτὴ περπατήσᾳ τ' ἄλογα.

7) Ὡς οὐσ., εἶδος χοροῦ, καθ' ὃν οἱ χορευταὶ ἀπομακρύνονται ὀλίγον ἀλλήλων Ἰων. (Κρήν.) Χίος.

B) Μεταφ. **1)** Ἐλεύθερος Πελοπν. (Γλανιτζ.) — Λεξ. Βλαστ. 490: Ἀνοικτὴ ὥρα (ἡ ὥρα καθ' ἣν τὰ δαιμόνια κυκλοφοροῦν ἐλευθέρως) Λεξ. Βλαστ. 480. **2)** Ἀστατος, ἐπὶ καιροῦ Σαμοθρ.: Ἀν'χτός γένι ἢ κιὸς σήμα, ἀπὸν βαδοῦ δοῦν παῖζ' (γένι = εἶναι).

3) Εἰλικρινής Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Τραπ.) κ.ά. — Λεξ. Αἰν. Βλαστ.: Τ' ἐμὸν ὁ λόγος ἀνοικτὸν ἐν Τραπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοικτόκαρδος **B 1**.

4) Σπάταλος, ἄσωτος Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Κρήτ. Πόντ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): Εἶνι πολὺ ἀν'χτός Ζαγόρ.

Χαμοῦν' ἀν'χτός αὐτὸς κὶ θὰ πάη χαμηλὸν (χαμοῦν' = χάμω εἶναι = περίπου εἶναι) Αἰτωλ. Συνών. ἀδειοπούγγης **1**, ἀδειοχέρης, ἀνοικτοχέρης **2**, ἀπλοχέρης, ἄσωτος, σκορπαλευρᾶς, σκορποχέρης, χουβαρδᾶς, ἀντίθ. ἀκριβάνθρωπος, ἀκριβατσίγγανος, ἀκριβοκαμένος, ἀκριβοκόπος, ἀκριβὸς **A 1 β**, ἀκριβοσκατούλλης, ἀκριβοιζάντζαλος, ἀκριβοχέρης, σφιχτός, σφιχτοχέρης, τσιγκούνης, φιλάργυρος. **5)** Αἰσχρολόγος Χίος: Παραπολὺ ἀνοικτὸς ἔγινες, δὲν ντρέπεσαι λιγάκι!

6) Ἀναιδής Θράκ. (Ἀδριανούπ.) **7)** Ὁ ἐλευθερίων ἡθῶν, ἐπὶ γυναικὸς Θήρ. Κρήτ. Μεγίστ. Πελοπν. (Λακων.) Προπ. (Πάνοριμ.): Ἀν-νεχτὴ κόρη Μεγίστ. Πβ. ἀνοικτούτσικος **1**.

8) Ὁ ἔχων ταχὺν ρυθμόν, ἐπὶ ἄσματος Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀν'χτὸ τραγούδ'. Παῖξι τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ ἀν'χτὸ νὰ τοῦ βαρέης. **9)** Ὁ ἔχων οὐχὶ ζωηρὸν χρῶμα κοιν. καὶ Τσακων.: Ἀνοικτὸ κόκκινο - μαῦρο - πράσινο.

Φορεῖ ἀνοικτὰ (ἐνν. ἐνδύματα) κοιν. Ἀνοικτὸ γουναρικό Ἀθῆν. Ἀντίθ. βαθύς. Πβ. ἀνοικτούτσικος **2**.

10) Ὁ μὴ ἐξοφλούμενος μέχρις ἀνωτάτου τινὸς ὁρίου, ἐπὶ λογαριασμοῦ (ἐκ τοῦ Γαλλ. *compte ouvert*) λόγ. κοιν.: Ἀνοικτὸς λογαριασμός. || Φρ. Ἐχομε ἀνοικτὸ λογαριασμό! (ἔχομε νὰ κανονίσωμεν ἀτομικὰς ὑποθέσεις. Ἡ φρ. λέγεται ὡς ἀπειλή). **11)** Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκτελέσῃ ἀνεπιλημμένας χρηματικὰς ὑποχρεώσεις λόγ. κοιν.: Ἐμείνα ἢ βρέθηκα ἀνοικτός. Εἶναι πολὺ ἀνοικτός.

άνοικτόστομος ἐπίθ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσινοχ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοικτός καὶ τοῦ οὐσ. στόμα.

I) Φλύαρος Πελοπν. (Κλουτσινοχ.) **II)** Ἡλίθιος Πελοπν. (Καλάβρυτ.).

άνοιχτοσύνη ἡ, Θράκ. (Μυριόφ. κ.ά.) — Λεξ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. 359 Δημητρ. ἀνοιχτοσύνη Προπ. (Ἀρτάκ.) ἀνοιχτοσύνη ἈΡουμेल. (Φιλιπούπ.) ἀν'χτοσύνη Θράκ. (Σαρεκκλ.) ἀν'χτοσύνη Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ.ά.) ἀνοιχτοσύνη Πόντ. (Χαλδ.) ἀν-νοιχτοσύνη Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοικτός.

1) Ἀναπεπταμένος τόπος, χῶρος ἔχων εὐρὺν ὁρίζοντα ἈΡουμेल. (Φιλιπούπ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Μυριόφ. Σαρεκκλ. κ.ά.) Πόντ. (Χαλδ.) Προπ. (Ἀρτάκ.) κ.ά.: Σὰ θέλῃς, πάμε σὲ μὴ ἀνοιχτοσύνη νὰ σοῦ δείξω ποῖος εἶσαι! (ἀπειλή) Θράκ. Ἐδῶ εἶναι ἀνοιχτοσύνη, ἔλατε νὰ καθίσωμε Μυριόφ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοίξις **2**. **2)** Οὐρανὸς καθαρὸς, ἀνέφελος Θράκ. (Σαρεκκλ. κ.ά.) Πόντ. (Χαλδ.) — Λεξ.

